

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inserati petič vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knačjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Obisk Nj. Vel. kralja Aleksandra v bolgarski prestolnici

Velike priprave v Sofiji za sprejem Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije, ki bosta vrnila lanski obisk bolgarskega kraljevskega para v Beogradu

Beograd, 25. septembra. Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija odhajata v Sofijo, da vrnete obisk bolgarskega kralja Borisa in kraljice Ivane lanskega leta v početku meseca decembra v Beogradu. Po vestih iz Sofije se bolgarski narod pripravlja, da sprejme čim bolj slovesno naš kraljevski par in izkaže hvaležnost za navdušenje, s katerim je sprejel lani v svoji prestolnici jugoslovanski narod bolgarskega vladarja. Obisk jugoslovanskega kraljevskega para v Sofiji bo nedvomno še bolj utrdil prijateljska in bratska čustva obeh balkanskih slovanskih narodov ter pospešil stremeljenja za čim ožje sodelovanje v vseh zadevah, ki se ju tičejo. Napoved obiska Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije v Sofiji je zbudila ne samo v beograjski, temveč v vsej jugoslovanski javnosti veliko zadovoljstvo, ker je trdno prepričana, da bo to nova manifestacija iskrenih čustev prijateljstva in bratstva.

Kralj Boris

Sofijski župan je izdal proglas, v katerem napoveduje prihod jugoslovanskega kralja in kraljice, naglašajo velik pomen tega visokega obiska za oba sosedna bratska naroda ter poziva prebivalstvo, naj se udeleži sprejema visokih gostov.

Izjave bolgarskih ministrov

Glede na ta obisk, ki bo gotovo v veliki meri podprl prizadevanja za izpolnitev prijateljskih zvez med Bolgarijo in Jugoslavijo, je

predsednik bolgarske vlade Kimon Georgijev

izjavil zastopnikom tiska:

Bolgarsko vlado in bolgarski narod navdaja veliko zadovoljstvo, ker bosta mogla sprejeti v svoji sredi Nj. Vel. jugoslovanskega kralja Aleksandra. Srečni smo, ker moremo to izraziti ob njegovem prihodu. Obisk Nj. Vel. kralja Aleksandra bo zelo mnogo pripomogel k uresničenju ideje zблиžanja obeh bratskih narodov, ki se je pričelo že davno prej na pobudo naših dveh vladarjev in vodilnih osebnosti naših dveh držav. Čutimo, da se približuje trenutek resničnega vzajemnega sodelovanja balkanskih Slovanov.

Upam, da bomo istočasno imeli priliko za izmenjavo misli o vprašanjih, ki zanimajo naši dve državi in da bo njihova rešitev zelo pospešila zблиžanje, za katero sta naša dva naroda že davno izrazila svojo pripravljenost.

Obisk Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije bo dal nam Bolgarom tudi priliko, da se oddolžimo za veliko pozornost, radost in gostoljubnost, ki jo je jugoslovanski narod izkazal našemu vladarju ob priliki obiska v Jugoslaviji. Navdušenje, s katerim je bil naš kraljevski par sprejet v Beogradu, je izzvalo pri nas ogromne simpatije in zadovoljstvo in bolgarski narod hoče sedaj izkoristiti priliko, da se ob obisku Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije oddolži za izraze bratskih čustev jugoslovanskega naroda.

Bolgarski notranji minister Midilev

je izjavil zastopnikom tiska:

Sprejem kralja Borisa v Beogradu

Zagotavljam vam, da pričakujemo obisk Nj. Vel. kralja Aleksandra z veliko radostjo. Te dni sem se vrnil z dežele. Ne pretiram, če rečem, da so me vpraševali pri vsakem koraku, kjerkoli sem bil, kdaj bo prišel k nam jugoslovanski kralj. Mi se tega obiska zelo veselimo, ker vidimo v njem korak naprej k zблиžanju naših dveh narodov in ker verujemo, da bomo s tem zблиžanjem najboljše koristili našima državam in našima narodoma. Praktični rezultati tega koraka za idejo zблиžanja bodo brez dvoma ogromni, ker se bo v zelo kratkem času mogla pretvoriti v iskreno prijateljstvo in sodelovanje. Smatram, da bosta oba naša naroda zadovoljna s tem obiskom.

Prometni minister Nikola Zaharijev

prvi podpredsednik bolgarsko-jugoslovanskega združenja v Sofiji je izjavil:

Kar je bilo še pred dvema letoma želja bolgarskega naroda, postaja dejstvo. Velika prizadevanja, ki so jih zastavili pripadniki ideje zблиžanja, doživljajo naposled uspehe. Stremeljenje naših dveh narodov, da se sestaneja iz oči v oči in da od srca do srca rešujejo probleme, ki jih interesirajo, dobiva realen izraz v sestankih in obiskih naših kronanih vladarjev ter odgovornih državnikov naših dveh držav. Črni oblaki, ki so se leta kopolili nad obema bratskima narodoma, so se po zaslugi bratskih čustev, ki prihajajo iz dna duše bolgarskega in jugoslovanskega naroda, razbežali in se nikdar več ne bodo, kakor trdno verujem, pojavili nad njima. Mi smo bratje po krvi, naša poča so ista. Roko v roki in ne drug proti drugemu! To zahteva naše bratstvo. V duhovni slogi in s pomočjo bratskega zблиžanja bomo mogli postaviti vojaki miru ter nosilci kulture in napredka na Balkanu.

Rojstvo hčerke italijanskega prestolonaslednika

Neapelj, 25. septembra. A.A. Italijanskega prestolonaslednika se je rodila hčerka Marija Pia. Tako po eremnem porodu, ki so mu prisostvovali italijanska kraljica Helena, belgijska kraljica Elizabeta in princesa Mafalda Hesseška so telefonsko obvestili prestolonaslednika prince Piemontskega, da pa je veselo vest javil italijanskemu kralju in predsedniku vlade Mussoliniju. Zaradi pozne ure se je množica pred gradom vzdrla manifestacij, zato pa se je trgala za posebne izdaje listov. Ime Marija Pija odgovarja sestri Humberta I., bivši portugalski kraljici.

260 žrtev rudniške eksplozije

London, 25. septembra. A.A. Da bi bilo mogoče rešiti rudarje, ki jih je zajel ogenj v rudniku pri Wrexhamu ni nobenega upanja več. Uradno razlašajo, da znaša celotno število mrtvih 260. Oblasti so odredile, naj se vhod v rudnik hermetsko zazida.

Barthoujevo posredovanje

Pogajanja o zagotovitvi avstrijske neodvisnosti v ospredju ženevskih dogodkov

Pariz, 25. septembra. A.A. Današnji francoski jutranjiki pišejo o Barthoujevem prizadevanju v Ženevi da najde konkretno rešitev avstrijskega vprašanja. S tem v zvezi naj bi našli rešitev tudi za druga vprašanja, ki so na dnevnem redu. Posebni poročevalci »Petit Parisien« Lucien Bouguess javlja, da je Barthou predložil svojemu angleškemu in italijanskemu tovarišu izjavo, ki naj tvorijo podlago za večstransko deklaracijo o zaščiti avstrijske neodvisnosti. Barthou je s svojimi načrti seznanil tudi zatopnike držav Male antante. Poročevalci pravi dalje, da gre za svečano deklaracijo o nezlomljivi volji šestih držav, ki so zainteresirane na ohranitvi integritete Avstrije, da hočejo tesno med seboj sodelovati v tem zmislu. Bila bi to nekakšna obljuba skupne pomoči v korist avstrijske neodvisnosti. O istem vprašanju piše tudi »Figaro« in pravi med drugim: Položaj naše diplomacije je še dokaj ugoden. Znani so pogumni naporji Barthouja, da bi zблиžal Francijo in Italijo. Aktivna pogajanja o tem se vrše v Rimu. Upanje je, da bodo ta pogajanja uspešna na bližnjem sestanku našega zunanjega ministra z Mussolinijem. Na drugi strani je tudi znano, da je Ita-

lija vedno želela imeti glavni vpliv v srednji Evropi, zlasti glede Avstrije, Mala antanta pa odklanja, da bi imela Italija v tem delu Evrope posebne pravice. Treba je torej zблиžati razne gospodarske in politične nazore teh držav. Temu delu je posvetil zdaj francoski zunanji minister svojo posebno pozornost. Po mnenju Saint-Brisa, ki ga objavlja v »Journalu«, gre zato, da se najde srednja pot med italijanskim stališčem direktne akcije in francosko zamisljo o posredovanju Društva narodov glede ohranitve avstrijske neodvisnosti.

Pariz, 25. septembra. A.A. Po mnenju lista »Echo de Paris« obstoja Barthoujev načrt glede avstrijske neodvisnosti v temle:

Barthou ne zahteva od nobene države, naj bi dala formalna in direktna jamstva glede neodvisnosti Avstrije. Sosednje države Avstrije naj bi se obvezale, da se ne bodo mešale v avstrijske notranje zadeve. Po drugi strani pa naj svet Društva narodov izjavi, da bo razpravljal o avstrijskem vprašanju, čim bi se pokazala kakšna intervencija. Svet Društva narodov naj bi skušal uveljaviti mednarodne zakone z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

Razstava dalmatinskih preprog

Preproge so izdelane po starih narodnih vzorcih — Razstava je zanimiva

Ljubljana, 25. septembra. Kadar pomislim na razstavo v naši državi in sploh na Balkanu izdelanih preprog, me vedno pretrese divji vtis orgijastnega plesa najbolj kričečih barv, da se samo še čudim, kakšne železne živce imajo obiskovalci teh razstav, da ne dobe pri pogledu na ta boj pomenitih strupenih barv delirija. Zalost in resignacija se me polotita na takih razstavah in tudi v stanovanjih, obloženih s takimi preprogami, ko se spomnim, kako plemenite barvne harmonije je ustvarjal balkanski kmet še pred pol stoletja, ko še ni poznal anilinskih barv in je volno za preproge še sam barval s barvami, ki jih je skubal po starodavnih receptih kar doma predvsem iz raznih rastlin. Kako sočna in mehka je n. pr. rjava barva v vseh odtenkih, ki so jo hrvaške, srbske in bolgarske žene kuhale iz orehovega listja in zelenih lupin, rumeno iz česminovih korenin, a tisto globoko modro barvo iz dragocenege tujega indiga! V arhaične razmere tisoletnih tradicij in tudi v sto in stoletjih obrušenega prirojenega okusa je pa tresčila evropska zapadna kultura s svojimi tehničnimi blagori in razbila neprečlenljiv zaklad najvišjih estetskih vrednot, ki jih je jugoslovanski narod imel v svoji narodni umetnosti. Da, glavna evropska civilizacija je tu dosegla višek barbarstva! Za tem barbarstvom pa vibarno divja tudi naša, da naša slovenska nad vse kulturna publika. Naše odlično meščanstvo še nikdar ni tako globoko razgalilo svojega do temeljev pokvarjenega okusa, kakor pri kupovanju najgostejših estetskih atrahot, ko pri raznih bosanskih krošnjarih izbire vedno najbolj neokusne in divje preproge, s kakršnimi še pred pol stoletja srbski kmet ne bi bil za ves svet prezanil svojega munderluka.

V mehkem somraku hladnih haremov so zazareli dragulji barv orientalskih kelimov, ki jim balkanski kmet še vedno po turško pravi čilim. Od narodov z vzhoda je naš kmet prevzel tudi tehniko, zlasti pa tudi mirne in tople akorde barvnih harmonij, ki so jih s kelimi vzhodni narodi prinesli v naše kraje. Orientalec je šel na bojne potoke in s karavanami za kupčijo po nepreglednih puščavah, gorečih v solnčnem blešku. V razbeljenem pesku je postavil šotor in razprostil v njem seboj prinešeno preprogo: kos doma, mirnega in tihega somraka harema in njegovega oživljajočega hlada. Preproga e harmonijo sočnih barv mu je pričarala dom tam daleč, daleč onkraj puščav, in pozorji in morji. In odklonil se je nad njo ter se obrnil k vzhodu proti svojemu bogu... V balzamu mirne barvne harmonije se je umiril krik bojevnikov, potolažili vzdihni ranjencev...

Taka je prava preproga, ker vetvarja domačnost in je bistven del doma tudi v tužini. Take preproge so izdelovale tudi balkanske kmetice, dokler niso prekupčevalci organizirali produkcije preprog in upeljali anilinskih barv, ki so najbolj žive in kričeče. Slab in pokvarjen okus meščanstva je samo še pripomogel k popolnemu propadu barvne lepote nekdanjih preprog, ko so ostale edino še stare risbe, a na njih so zaplesale neharmonične in najbolj kričeče, le redko lomljene barve. Tudi v naša stanovanja smo že zanesli ta nemir in z njim pregnali našo staro prijetno domačnost. Zato me pa tem bolj veseli razstava preprog, ki so jo otvorila v prostorih Hedzeto-ve veletrgovine v Frančiškanski ulici banovinska poslovница iz Splita, kjer pomagajo pri osnutkih naši etnografi in prija-

telji narodnega blaga z največjo pieteto do podedovanih vzorcev in barv. Nič ni kričečega, nič vznemirjajočega in divjega, vse le blaga harmonija globokih sočnih barv! Prav dobre so kopije orientalskih tepihov najrazličnejših tipov in provenienc, še lepše so pa naše originalne preproge, ki so posnete po originalih v muzeji. Hercegovina in Dalmacija ter Srbija nam odkrivajo svojo starodavno lepoto, kakršnih še niste videli na nobeni razstavi preprog. Naj bodo preproge tkane in na obeh straneh enake ali pa vzrojane z 90.000 volzli na kvadratni meter lesketajoče se velurne preproge, vse so tehnično idealno izdelane in tudi iz najfinejših in najtrpežnejše volne, harmonije barv in linije ornamentov pa tako mirne in apertne, da bodo po njih posegli tudi najmodernejši arhitekti z navdušenjem. Pogledajte si samo akord rjave, olivne, motno bele in globoke modre barve, kako je čudovito plemeniti in kako moderen, čeprav so take preproge tkale naše kmetke žene pred stoletji.

Kar se lepših vzorin a pravo, nepokvarjeno narodno ornamentiko tiče, lahko rečemo, da nam predložajo višek tehniške eksaktnosti in preciznosti, ki jo ves svet občuduje pri dalmatinskih narodnih vzorinah.

Splitška banovinska poslovница ima pa tudi to zaslug, da to prekrasno blago nudi občinstvu pod takimi pogoji, da si najlepšo preprogo takorekoč lahko vsakdo privoči. Razstava je pa za naše občinstvo tudi vzgojna in poučna, da spozna, kakšna je prav za prav prava lepa preproga, zato si jo pa ogledajte vsi, saj ni vstopnine. Ante Gaber

Poljska in vzhodni pakt

Pariz, 25. septembra. A.A. O odgovoru Poljske na predlog o vzhodnem paktu piše »Petit Parisien«, da ga bo poljski zunanji minister Beck izročil Franciji nekaj ur pred svojim odhodom v Varšavo. Poljski odgovor ne bo tako gladko odklonilen, kakor je bil odgovor nemške vlade. V bistvu pa bodo poljski pridržki enaki negativnemu odgovoru.

Protijaponske demonstracije v Ameriki

Tokio, 25. septembra. A.A. Japonski listi pišejo, da so se v nekaterih krajih v Zedinjenih državah pripetile nove demonstracije proti japonskim priseljencem. Ti napadi so bili posebno resni v zvezni državi Arizoni, kjer so metali celo dinamitne bombe na hiše priseljenih Japoncev.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2302.90—2314.26, Berlin 1351.90—1362.60, Bruselj 797.18—801.12, Curih 1108.35—1113.85, London 166.86—168.44, New York 3327.75—3355.98, Pariz 223.95—225.07, Praga 141.45—142.81, Trst 290.85—293.25 (premijske 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kdiringu 8.45—8.55.

INOZEMSKE BORZE

Curih. Pariz 20.20, London 15.09, New York 302.75, Bruselj 71.9250, Milan 26.285, Madrid 41.875, Amsterdam 207.775, Berlin 122.15, Dunaj 57.20, Praga 12.77, Varšava 57.525, Bukarešta 3.05.

Kakšno bo letošnje vino

Stanje vinogradov v Slovenskih gorah — Odgovor na članek v „Slovencu“

Maribor, 24. septembra. Pod temi naslovi smo čitali v „Slovencu“ z dne 21. t. m., št. 214, na tretji strani, poročilo iz Svečine, ki pravi, kako zbog deževja močno gnije grozdje, da s trgatvijo ni mogoče več čakati, da ljudje že podbirajo in berejo, da vinski mošt vaga le 14 do 15 stopinj, da bo kakovost letošnjega vinskega pridelka slaba itd. Poročilo nadalje navaja, da ni skoro nobenega upanja več, da bi se to stanje moglo zboljšati, ker se bodo skoro gotovo nalivi proti koncu septembra ponovili. V tem primeru, da bo vino slabše nego lani, ker ne bo trošarine prostega sladkorja na razpolago za slajenje vinskega mošta, kakor je to bilo lani.

Na seji glavnega odbora Vinarskega društva za dravsko banovino v Mariboru dne 22. t. m. smo o stanju vinogradnikov v dravski banovini temeljito razpravljali in ugotovili, da je zbog deževnega vremena v drugi polovici avgusta in v začetku septembra gnoba na grozju v krajih s težko zemljo in z boljše obdelanimi vinogradi res močno nastopila, toda porazna sodba, kakor jo izreka poročevalec iz Svečine v „Slovencu“ glede kakovosti letoš

šnjega vina v splošnem ne odgovarja dejstvu. 14 do 15 odstotkov sladkorja so imeli mošti morda le v posameznih slučajih v res prerano trganih vinogradih, dočim bodo mošti poznejših trgategov ob koncu septembra in začetkom oktobra že ne odlične pa vsaj prav dobre kakovosti. Na vsak način bo letošnje vino mnogo boljše od lanskega. Predvsem se bodo letošnja vina odlikovala in v ugodnem smislu razlikovala od lanskih po tem, da bodo imela mnogo manj kisline nego lanska. Letošnja vina bodo radi tega bolj harmonična in pitna nego lanska.

V dokaz, da je temu tako, navajamo v naslednjem poročilo g. Ivana Breganta, strokovnega učitelja na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, ki pravi:

„Kakor vsako leto, tako se tudi letos vrši na tukajšnjem zavodu določevanje sladkorja in kisline v moštu vsak peti dan. Običajno se to določevanje začne 20. septembra, letos pa smo zaradi zgodnjega zorenja grozdi začeli že 15. septembra. V informacijo in primerjavo je tudi razen letošnjih podatkov uvaževana tabela o zadnjih rezultatih lanskega leta. Sladkor je naveden v odstotkih, kislina pa v promilih.

Sorta	Leto	15. IX.		20. IX.		Opomba
		sladkor	kislina	sladkor	kislina	
Beli burgundec	1933	—	—	13	19.7	
Beli burgundec	1934	15.2	11.4	18	11	
Zeleni silvanec	1933	—	—	12.6	19.6	
Zeleni silvanec	1934	13.2	12.6	16.2	11	
Rdeči traminec	1933	—	—	13	19.9	
Rdeči raminac	1934	16.2	9.9	16.8	9	
Šipon	1933	—	—	10.1	21.5	Srednja lega
Šipon	1934	11.9	14.5	16	18	Srednja lega
Šipon	1933	—	—	12.8	20.8	Višja lega
Šipon	1934	12.2	12.8	16.2	12.8	Višja lega
Laški rizling	1933	—	—	12.4	16.2	
Laški ri ling	1934	14	10.8	15	9.4	
Renski rizling	1933	—	—	12.5	19.5	Nižja lega
Renski rizling	1934	14.5	12	15	11.5	Nižja lega
Renski rizling	1933	—	—	12.6	20.4	Višja lega
Renski rizling	1934	14.2	12.7	16.6	11.5	Višja lega

Ob lepem vremenu, ki smo ga imeli v drugi dekadi septembra, je grozdje pridobilo v teku petih dni 3 do 4 odstotke na sladkorju. Istočasno je nazadovale kislina. Če s trgatvijo ob lepem vremenu počakamo, kjer je to le mogoče, do konca septembra in prve dni oktobra, bomo na sladkorju pridobili najmanjše še 3 odstotke in

kislina se bo zmanjšala, s čimer bo zadovoljen vinogradnik, vinski kupec in naš potrošač, kajti vinski letine, ki nam dajo mošte z 18 do 20 in še več odstotkov sladkorja, so bolj redke in jih štejemo med kakovostno prav dobre.

Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru.

Mariboru novo meščansko šolo

Brez nje mariborsko šolstvo propada in bo propadalo — Roditeljski sestanki v Mariboru

Maribor, 24. septembra. V soboto zvečer se je vršil na deški meščanski šoli v Mariboru roditeljski sestanek. Poročilo vprašanja, ki mučijo letos ta zavod, so privabila nepričakovano mnogo očetov in mater, vseh okrog 200.

Tokrat je bil sestanek v znamenju težkih skrbi glede pomanjkanja prostorov in učiteljskega. Za poročilo vprašanje meščanske šole se zanima tudi mariborsko društvo »Šola in dom«, saj se je udeležil sestanka tudi predsednik, prosvetni inspektor g. dr. Poljanec.

Ravnatelj g. Humek je v svojem obsebnem in stvarnem poročilu opisal dolgoletno borbo zavoda zaradi teh nedostatkov, ki so postali letos še nevdružni. Število oddelkov je letos poskočilo za pet, tako da ima sedaj zavod poleg 4 osnovnih razredov še 13 paralelek, skupaj torej 17 oddelkov, v katerih je blizu 800 učencev. Za vse razrede deške meščanske šole v Mariboru je v ravnateljem samo 17 učnih moči, ki imajo kljub močno skrajšanemu pouku še po 5 do 6 ur pouka preko svoje obveznosti. Učni šol je samo 10, tako da morajo imeti vsi prvi razredi šolo popoldne. To stanje nevarno ogroža učne in vzgojne uspehe in je potrebna takojšnja pomoč. Mestna občina mariborska je sicer že pripravila 4 učne prostore izven zavoda (na šolah v Čankarjevi ulici in na Zrinjskega trgu), toda ti bodo koristili šele takrat, ko bodo dale šolske oblasti dovolj učnih moči.

Da se rešijo ta težka vprašanja, se je po živahni debati na sestanku osonal poseben akcijski odbor z ravnateljem mariborske tiskarne g. Detela na čelu. Ta odbor ima nalogo, da s spomenicami in posredovanji pri šolskih oblasteh in drugih odločujočih čimhitelji doseže čimprej začasno dovoljenje ureditve glede šolskih prostorov in učiteljskega in da se v najkrajšem času prične izvajanje nove meščanske šole na desnem bregu Drave. Učencev bo od leta do leta več in sta iz učno-vzgojnih razlogov neobhodno potrebni dve deški meščanski šoli. Seveda bodo morale pri gradnji in tudi pri vzdrževanju šol izdatno prispevati tudi okolišnje občine, zlasti Studenci, Pobrežje in Košaki. Dejstvo je namreč, da je več nego polovica učencev deške meščanske šole iz okolice.

Meščanska šola po zakonu ni obvezna in bi se morala komu pojavila misel, naj se kratkoma uvede »numerus clausus«, ako ni na razpolago dovolj učnih prostorov in učiteljskega. Toda to bi bilo popolnoma zgrešeno, kajti meščanska šola so napravili obvezno namere in zahtevajo današnjega časa. Uspeh v gospodarskem tekmovanju in v borbi za obstanek postaja namreč tudi v obrti, trgovini in kmetijstvu čimdalje bolj odvisen od primerne zaokroženosti praktične izobrazbe. Tako izobrazbo, višjo nego jo more dati osnovna šola, tudi le meščanska šola.

Razen teh čisto materialističnih praktičnih osnov pa so še drugi, bolj idealistični naslogi, ki pa zaradi tega niso manj važni in tudi zahtevajo začasno število meščanske

skih šol ter zadovoljivo ureditev učiteljskega. Ne gre samo za praktično korist dvigniti je treba tudi srčno omiko in vobče duhovni nivo, da bodo tudi ljudske množice sposobne uživati dobrine znanosti in umetnosti. Grobe oblike izizivanja se morajo umekniti plemenitejšim, sicer nima pomena in vrednosti stremeljenj, da naj se človeštvo osvobodi robovanja najprimitivnejšim človeškim potrebam. Materijalna kultura napreduje naglo. Treba je, da dohaja tudi duhovna in to je naloga šolstva. Zatorej k delu vsi merodajni in za šolske uspehe odgovorni čimhitelji ter preskrbite Mariboru še eno meščansko šolo, brez katere mariborsko šolstvo propada in bo propadlo!

Svojem umrlih ameriških veteranov

Ljubljana, 25. septembra.

Izseljeniški komisariat v Zagrebu je obvestil kraljevsko bansko upravo pod št. 10.196 z dne 29. julija 1934 o sledečem:

Zakon o veteranih združenih držav Severne Amerike nudi rodbinam in naslednikom umrlih veteranov, ki so služili med svetovno vojno v vojski ali mornarici združenih držav Severne Amerike in bili iz iste častno odpušteni s potrdilom (The Honorable Discharge), povračilo pogrebni stroškov za umrlih veteranov.

Ta pravica zastari v enem letu od dneva smrti. V tem roku je treba predložiti prošnjo za povračilo pogrebni stroškov opremljeno s potrebnimi dokumenti, potrjenimi od pristojnega ameriškega konzulata, upravi veteranov USA v Washingtonu.

Događa se, da upravičenci, ki bi se zamogli poslužiti te pravice, bodisi iz neznanja ali brezbržnosti ne store potrebnih korakov, ali pa zaprosijo v nepredpisani obliki in po izteku zakonitega roka, zaradi česar utrpijo po nepotrebnem znatno škodo.

Upravičenci do pogrebni stroškov za umrli veterani USA naj tedaj v lastnem interesu za vsak tak primer takol predložijo zadovojno vlogo preko Izseljeniškega komisariata v Zagrebu, Palmotčeva ulica 59, ki bo predmetne prijave po najkrajši poti predložil poslanstvu kraljevine Jugoslavije v Washingtonu v nadaljnji postopek.

Poleg tega je obvestil izseljeniški komisariat v Zagrebu kraljevsko bansko upravo, da je pred kratkim kongres združenih držav Severne Amerike v Washingtonu izglasoval zakon pod imenom Public act 141, ki se nanaša na povračanje mesečnih podpor (pokoštin), katere uživajo sedaj nasledniki umrlih veteranov, ki so služili med svetovno vojno v vojski ali mornarici združenih držav Severne Amerike in kot

taki padli ali pa umrli na posledicah vojne. Vsi prizadeži naj v lastnem interesu čimprej javijo Izseljeniškem komisariatu v Zagrebu: 1. ime pokojnika, za katerim prejemajo pokojnino; 2. od kdaj prejemajo pokojnino; 3. koliko; 4. preko koga.

je naslov senzacionalnemu vefilmu, ki se bo predvajal kot premiera v Elitnem kinu Matije na programu Z. K. D.

Film je posnet v malajski džungli. Izdelal ga je znani raziskovalec in lovec na divje zveri Frank Buck. Takoga filma Ljubljana še ni videla. To je največje dosedanje delo iz kraljevstva divjih zveri.

Učiteljsko zborovanje

Maribor, 24. septembra.

Učiteljsko slovenijebistriška okrajja je imelo v soboto svoje prvo letošnje zborovanje, ki je bilo obnem občni zbor, v prikupni pohorski vasi v Tinju na Pohorju. Iz kronike je razvidno, da so že prej dvakrat zborovali tu učitelji. Oboji in to, ono pred 22 leti, kakor l. 1911 ob priliki proslave 50letnice tinjske šole, je bilo prav lepo obiskano. Sobotno pa je glede obiska tu gori rekordno; kako tudi ne, saj je bil sijaen jesenski dan, dalje pa je učiteljsko porabilo obnem priliko, da si ogleda novo pohorsko postojanko »Planinski dom« pri Sv. treh kraljih, ki je bil v nedeljo slovensko odprt.

Vse vidne hiše v Tinju so bile zato ta dva dni v zastavi, sredi vasi pa je bil impozanten slavolok, ves v zelenju in ozaljšan s pisanimi travkami naših državnih barv, postavljen v čast gostom JUTU in SPD.

Zborovanje se je vršilo v šoli pod predsedstvom šol. upr. Milosa Tajnika iz Slov. Bistrice, ki je uvodoma pozdravil novo članico go. Novčanovo iz Celja. Želel premeščenim tovaršem Janžekoviču, Podlesnikovi in Žitnikovi vse najlepše in se prisrčno zahvalil tinjskemu upravitelju Tomažiču za ljubezniv sprejem.

Za tem je med splošnim zanimanjem poročal o banovinski skupščini, ki je na splošno zadovoljstvo pokazala toliko intenzivnega dela kot morda v teh zadnjih letih še nikoli. Tudi glavna skupščina je srečno končala.

Po predstanih dopisih se je vršil občni zbor. Med letom je bilo 5 zborovanj s predavanji. Blagajniško poročilo izkazuje prebitke, ki pa bi bil mnogo večji, če bi zaostankarji poravnali dolžne članarino. Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen Milos Tajnik, za podpredsednika Kopriva, za tajnika Ivan Kovič, za blagajničarico Rimalova in še 5 odbornikov. Predsednica nadzornega odbora je Gorčarjeva.

Mnogo učiteljev je šlo iz Tinja po zborovanju do Treh kraljev da si ogleda novo planinski dom, ki ga je zgoraj postavila aglina slovenijebistriška podružnica SPD. O otvoritvi tega doma bomo še poročali.

Nedelja v Laškem

Laško, 24. septembra.

Topli jesenski solnički žarki so nam pričarali uprav sezonsko razpoloženje. Še v ranih jutranjih urah so jo odrinili prijatelji narave — s primernimi zalogami v nahrbtnikih — proti Smohorju, Celjski koči in Mrzlici. Prav zadnjo turo so si izbrali za ta dan tudi člani zelene bratovščine in v tajstveni planinski ter šumski mir so odjekali strelji risanje, da se je srušil in dolgočasi začuden gledalo, kaj znači ta močnja gozdna idila.

V Laškem samem si srečeval ta dan številne letovištarje in izletnike, ki so si privoščili krajše ture na Hum, Marijagradec in bližnjo Kuretno kjer toči samski Lojze pristnega »Jeruzalema«, katerega so prijatelji dobre kapljice kaj hitro izvohal. Bati se je zato, da bo treba sodu kmalu priti, kar bi sicer našemu kuretniškemu samotarcu ne škodilo, pač pa dobri kapljici.

Pomladke Rdečega križa je pridrli v šolskih prostorih zaključek tedna Rdečega križa z deklaracijami in prisporiki. Privedite je bila zelo dobro režirana in malčki so bili vseskozi kos svojim nalozam. Le žal, da so jesenski čari klicali v naravo vse, kar leze in gre, zaradi česar pomladkarji z obiskom občinstva niso bili prav zadovoljni.

Naši rudarji so na javnem zborovanju v hotelu »Savinja« zopet dvignili svoj glas za njihove eksistenci pravice, ki so že itak reducirane na minimum ter jim preti nevarnost, da se bo s 15. oktobrom, ko potече pri zadnji gladovni stavki doseženi moratorij, njih položaj še poslabšal. Sprejeta je bila zadevna resolucija, v kateri se nujno zahteva — poleg osnovnih zahtev — tudi sanacija brat. skladnice.

Naši nogometaši pa so odrinili ta dan na mečdan v Krško, kjer so se merili na tamonjem sportnem igrišču s krškimi sportaši. Njihov poraz (3:1) ni prav nič škodoval dobremu razpoloženju mladih tekmovalcev, menda tudi zato ne, ker so jih Krščani odškodovali za njihov poraz z letošnjim sokom Urbanovih sadežev.

Manj idilično je potekel ta lep jesenski dan pri T. v. v. Reki, kjer se je domači sin znošil nad očetom in sestro, ki sta nato vsa okrvavljena in prestrašena pritekla v Laško, kjer so ju orožniki pomirili in spremili nazaj domov. Vročekrvni sin pa je med tem že pobral šila in kopita in jo odkuril v svet.

K sklepu se nekaj o reklamah. Videč, da reklama protop lepakov ne vleče več, si je izmislila poslov. gasilska četa v Rečici, ki priredi v nedeljo tombolo pri Sv. Mihaelu, kjer bo ta dan prerojenje tega nebe-

škega viteza, prav ameriško reklamo. Kot glavni dobiček sta določena dva pitana junčka. Podjetni gasilci so, misleč, ako volit več ne vlečejo, kaj naj potem še vleče, gonili okrašena parkirajna po laških ulicah naštevajoč, kaj vse se bo dobilo pri tej priliki. Čuden sprevid sta opazovala pred svojimi lokalom tudi neka brhka tukajšnja obrtnica in njen pomočnik. Aha, to je to. boja za živilske zvonove, pravi obrtnica. Ne, to je za rečiško gasilsko četo, jo zavrne pomočnik. Beseda je dala besedo in nihče ni hotel odjenjati, kar je našo gasilsko tako raskalo, da je zabrusila pomočniku: Kaj boš ti nekaj trdil, ki imaš možgane v... To še ni tako nevarno, jo odvrne pomočnik, jaz poznam celo take, ki jih sploh nikjer nimajo.

Meda bo tudi ta dlančič nekaj pripomo. gel k reklamni Rečičanov, katerim želimo najtepiš tombolski uspeh.

Pohlhanje in poroka o polnoči

Višnja gora, 24. septembra

V soboto zvečer so po prastarem običaju lovili Višnjani nad »gavgamie« v Stehanu polhe. Lepo število se jih je zbralo, namreč Višnjani, polhov so pa ob dveh ponoči prinesli k oziro le tri eksemplare, vse druge pasti so bile prazne. Zdi se, kakor da bi ta zanimiva in redka živalica prišla izumirati tudi v naših krajih, ko jih je vendar bilo še za Jurčičevih časov čela krdela. Kaj bi bilo temu krivo? Ne lovi jih nihče, nasprotno: ljudstvo jih celo štiti. Rado bi si ohranilo to redkost v našem živalskem svetu; saj pa je polh tudi ljubka, zanimiva živalica, bistrih oči in mehkega kožusčka.

Včasih so lovili polhe radi okusnega mesa, današnjim polholovcem pa gre v prvi vrsti za romantično lunine noči. Ko posedajo okrog tople grmadice, kroži kozarek iz rok v roke. V svetlobi praskajočega ognja si pečejo na razni jancu in v pepelu krompir. V tiho noč odmeva stara narodna pesem ubranih glasov. Semintja zauka korajžen fant, dekleta mu odgovarjajo z zvoničnim smehom. Seveda dekleta so tudi zraven, saj ni tako kot v starih časih, ko so smeli takemu tovarni prisostvovati le stari, izurjeni mošje. In bi bil smrtel greh, če bi se pokazala pri ognju skilka.

V soboto je bilo krasno vreme in noč svetla kakor dan. In Ljubljani, katerih itak nikdar ne manjka pri tako zanimivih prireditvah, so z veseljem uživali romantično stare kranjske sege. Le žal, da je bil lov pripravljen kar na brzo roko, sigurno bi bilo še mnogo več udeležbe, če bi se stvar le pol dne prej razglasila, ne pa, da so se gošče animirali, šele ob 8. uri zvečer. Ob tem času je le malo takih, ki si še niso doklčili programa za večerne ure oziroma, ki itegata lahko po mili volji spremene.

Sicer smo pa tudi v drugem pogledu v Višnji gori alno romantični ljudje, ne samo kar se tiče polhov in presketočega ognja. Lunina noč ima svojo budno moč! V njenem varstvu smo imeli celo poroko! Kaj poroka na Brezjah, kaj na Triglavu! Poroka v Višnji gori o polnoči! To je bila romantika! Mar bi ne bil to fin sižé za roman? Mlademu vrlému paru, ki se ni ustrašil težkih zaprek, iskreno čestitamo!

Naše gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8. uri.

Sobota, 29. septembra: Orliček. Premiera.

Nedelja, 30. septembra: Guganica. Premiera. Izven.

Za otvoritveno predstavo v dramu »Orliček« v soboto dne 29. t. m. je izdelala gledališka slikarna nove dekoracije po obstoječih posnetkih Schönbrunnškega gradu. Komad je razdeljen na šest dejanj, katerih prvo se vrši v Badnu pri Dunaju 1830 leta in nosi naslov »Orliček krila brstee«.

Drugo dejanje se vrši leto dni pozneje v Schönbrunnskem gradu in ma naslov »Orliček krila drhte«. Tretje dejanje je istotam brez časovnega presledka pod naslovom »Orliček je krila raspele«. Četrto dejanje je na maskirani v Schönbrunnskem parku z motom »Ranjena krila«. Peto dejanje se vrši na Wagramskih planoti in se zove »Zlomljena krila«. Delo bo vzbudilo po svojem velikem obsegu in prekrasnem prevodu, katerega je oskrbel pesnik Fran Al. brecht, gotovo senzacionalno zanimanje in bo stopila drama s to veličastno noviteto na izredno odlični način v novo sezono.

Druga premiera letošnje dramse Sezone je v nedeljo dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer. Vprizori se Olge Scheinplugove veselolovje v sedmih slikah »Guganica«. Na zabaven način nam prikazuje simpatična avtorica učinek in izpremembe, katere utegne napraviti bogastvo in obubožanje. Komad režira g. Milan Skrbinašek.

OPERA.

Začetek ob 8. uri.

Četrtek, 27. septembra, Hovanščina. Premiera. Izven.

Petek, 28. septembra: Zaprti.

Sobota, 29. septembra: ob 15. uri: Manon.

Dijaska predstava po globoko znanih cenah od 5 do 15 Din. Izven.

Nedelja, 30. septembra: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven.

Otvoritev operne sezone 1934—1935. Premiera velike ruske opere »Hovanščina«. Znamenito delo slavne ruske skladateljice Musorgskega sioni na zgodovinskih dogodkih, ki se odvijajo za časa carja Petra Velikega. Glavne vloge so naslednje: Vedečvaldo Marto, katero je smatralo ljudstvo za čarovnico in ki je bila ženaka izrednega vpliva pri bojarjih ter je bila vedno v najtesnejših zvezah z Dositajem, pojeta izmenoma ga. Thierry in ga. Golobova. Slednja poje Marto na premieri. Dostaj ali prav za prav knez Mideški je vodja starovercev in je dosledno v opoziciji proti vsem reformam, ki jih je uvažal car Peter Veliki. Poje ga ravnatelj g. Julij Betetto. Nadaljni glavni vlogi sta oba kneza, oče in sin, Ivan in Andrej Hovanški. Očeta poje g. Rus Marjan, sina g. Goštič. Ivar Hovanški, ki je bil nekaj časa tu. di regent, je vodja strelcev, ki so se upirali carju reformatorju, imeli z njegovimi ljudmi večne boje in v enem teh bojev je bil umorjen tudi stari Hovanški. Njegov sin Ivan pa je bil izreden lahkoživec, ki je dosledno živel na očetov račun in je naposled zblazel. Predstavnika bojarov, moža, ki je bil vnet za napredek in tudi sprejemljiv za vse evropske novotarije, ki jih je uveljavljali car. knez Vasilija Gali-

cina poje g. Marčec. Sakloviti je bil za stopnik carja in prav za prav njegov spilitus agens Poje ga. g. Janko. Ostale po. membene vloge poje ga. Ribičeva in ga. Banovec in France. Opero dirigira ravnatelj Polič. Režija je Debeveva. Premiera bo v četrtek dne 27. t. m. ob 20. uri izven abonmaja.

Prva dijaska operna predstava je. tosnje sezone bo v soboto dne 29. t. m. po. polodne ob 15. uri. Poje se prekrasna francoska opera Manon. Veljajo globoko znižane cene od 5 do 15 Din.

V nedeljo dne 30. t. m. se poje v operi zvečer ob 20. uri češka opereta »Sveti Anton. vseh zaljubljenih patron«. Izredno prikupno dejanje, lahka glasba, ki slo. ni vednoma na narodnih »votivih ter tudi cel milje, v katerem se vse skupaj godi, so delo pri občinstvu izredno priljubili. Zasedba je ista kakor na premieri.

Od »rede 26. t. m. dalje se vrši stalna predprodaja gledaliških vstopnic v opernem gledališču od 10. do pol 13. in od 15. do 17. ure. To velja za dramske in operne predstave.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek, 25. septembra, katoriča. ni: Kicofa, Uroš.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Njegova prijateljica.

Kino Ideal: Emil in detektiv.

Kino Dvor: Potujoči pianino (Stan Lau. rela in Oliver Hardy).

Kino Siska: Sin Indije (Ramon Novaro).

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bohinec, Rimska cesta 24; dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; Leustek, Res. lieva cesta 1.

Izpod sira

V prijaznih moravskih hribih so v nedeljo blagoslovili vodovod in so šli z žegnano vodo pokušati tudi ljubljanski pisatelji in literatje, takorekoč po službeni potrebi. Milostno so se dali v Ljubljani zapeljati mamljivim vabilom in so se ogreli za dobrobit millega naroda, da bi hribovcem čestitali k vodi tudi črno na belem v naših največjih dnevnikih.

Pot tja gori je dolga in vodi mimo mnogih mikavnih postaj, sonce prijetno obseva pobočja hribov in slikovitih jesenskih oblacih in vodi namenjeni blagoslov so se razlili tudi po vseh gričih in hribih tja doli do vasi ob belih cestah, kjer je še iz starih furmanskih časov toliko ponosnih domov praslavanskega gostoljubja. Kako neboško lep je pogled iznad belih pogrnjenih mize pred hišo gori pod vrhom, odkoder se božje oko z očetom, sinom in golobčkom ozira po širni slovenski domovini! In pa pravkar blagoslovljena studenčnica, ki je po ceveh pritekla v slednjo kočo in sleherni belo hišo! Poživi ta žegnana voda človeka, da se zamakneš v ta blaženi balzam, kakor bi poslušal rajsko ptico in pozabil, da teko minute in ure ter se menjajo dnevi in noči. Prečuden moč ima še čisto sveže blagoslovljena voda zares, saj poročila o slavnosti pri Sv. Trojici še vedno niso zadavila rado. vednega sveta.

Kdor prijatelje zbudi iz zamaknenosti, ki traja še tretji dan, naj senzacijo takoj javi uredništvu »Sita«, ki pa ne drži niti še tako žegnane vode.

Iz Metlike

Vodovodna dela, o katerih smo ob priliki otvoritve nedavno poročali, so zelo pridno nadaljevali. Pri zasledovanju izvira — studenec izvira iz ilovnate zemlje, a treba je priti do skale oziroma čistega peska, — so se pojavile sedaj ovire. Pokazalo se je, da studenec bruhaja navpično iz tal iz globine najmanj 2 metra. Za nadaljnje zasledovanje bo treba napraviti zagatno steno in vedno sproti izpumpati vodo. Dokler ne pride iz Ljubljane že naročena črpalka, so dela začasno ustavljena. Na Veselici so pričeli kopati rezervarje, ki bosta dva, vsak s po 75 m³ prostornine. Vsa dela nadzoruje in vodi banovinski inženjer.

Občina razg

Skrivnost beleža čevlja

— Abigail Doornova. — Minchen je napravil zelo resen obraz. — Stara je že nad sedemdeset let in čeprav je za svoja leta še zelo dobro ohranjena, je operacija žolčnika zelo nevarna, ker ima bolnica sladkorno bolezen. Edina dobra stran pri tem je, da je v comatičnem stanju in da si ne bo treba pomagati z anestezijsko, z uspavanjem. Vsi smo sicer pričakovali, da bo morala stara gospa pod operacijsko nož prihodnji mesec zaradi navadnega kroničnega vnetja slepiča, toda prepričan sem, da se doktor Janney slepiča danes ne bo dotaknil, da ne nastanejo komplikacije. Morda pa stvar sploh ni tako resna, kakor bi utegnil sklepati iz svojih besed. Če bi ne šlo za gospo Doornovo, bi smatral doktor Janney to samo za zanimiv primer in nič več. — Pogledal je na zapestno uro. — Operacija bo ob 10.45. Kmalu bo deset. Ali bi ne hotel počakati in pogledati kako doktor Janney dela?

— Kaj... Da boš vedel, on je čudodelen operater. Najbolši kirurg na vsej vzhodni strani New Yorka. On je šef-kirurg naše bolnice, deloma za to, ker je gospa Doornova njegova prijateljica in pokroviteljica, v prvi vrsti pa zaradi svoje genijalne operaterske umetnosti. Zakaj bi ne počakal? Doktor Janney ji bo rešil življenje — operacija bo v amfiteatru na oti strani hodnika. Doktor Janney pravi, da bo zopet zdrava, in če pravi to on, lahko staviš, da bo res.

— Mislim, da ostanem, — je dejal Ellery zamišljeno. — Po pravici rečeno, še nobene kirurške operacije nisem videl. Ali misliš, da bom to prenesel? Bojim se, da sem preveč občutljiv, John... Oba sta se zasmejala... Milijonarka, filantropka, socialna dobrotinica in zakrknjena vdova, finančna magnatka — vrag vzemi umrljivost človeškega telesa!

— Vse nas čaka to, — je pripomnil Minchen in potegnil nože udobno pod naslanjač. — Da, Abigail Doornova... Morda ti je znano, Ellery, da je ona ustanovila to bolnico. To je bila njena ideja, njen denar, skratka, to je njen zavod. Bili smo vsi iz sebe, saj si lahko misliš. Najbolj si je pa vzel njeno nesrečo k srcu doktor Janney, saj mu je bila vse življenje vila dobrotinica, omogočila mu je študije na Hopkinsovi univerzi, pozneje pa na Dunaju in na Sorbonni. To kar je, je napravila iz nje ona. Zato mi čuda, da si je izgovoril pravico operirati jo, kar bo seveda tudi storil. Ničče bi je ne mogel tako dobro operirati.

— Kako se je pa zgodila nesreča? — je vprašal Ellery radovedno.

— Usoda je menda hotela tako... Vidiš, vsak ponedeljek jutraj pride pregledat oddelek za siromašne bolnike — to je njen konjiček — in baš je hotela po stopnicah iz tretjega nadstropja, ko je padla v diabetično comatično stanje, padla je po stopnicah, in sicer na trebuh. K sreči je bil takih primerov pomoč in že pri površnem pregledu je ugotovil, da si je pretrgala žolčnik, trebuh je bil zatekel in zaripel... Prestajalo ni nič drugega nego odločiti se za insulinove in glucosove injekcije.

— Kaj je zakrivilo njeno comatično stanje?

— Ugotovili smo, da je bila kriva malomarnost družabnice gospe Doornove, Sare Fullerjeve. To je ženska srednjih let, ki že več let živi z gospo Doornovo, vodi ji gospodinjstvo in je njena družabnica. Da boš razumel, stanje gospe Doornove je zahtevalo insulinove injekcije trikrat na dan. Doktor Janney je vedno vztrajal na tem, da ji bo dajal injekcije en, čeprav si lahko bolnik v večini takih primerov sam vbrizgava insulin. Včeraj zvečer se je moral doktor Janney posvetiti drugemu zelo važnemu primeru in telefoniral je hčerki gospe Doornove Huidi, kakor je storil vedno, kadar ni mogel stopiti k njej na dom. Toda Huida ni bilo doma in tako je naročil Fullerjevi, naj reče Huidi, ko se vrne, da mora vbrizgati stari gospe insulin. Fullerjeva je po menda pozabila na to, a gospa Doornova je v takih primerih sploh brezbržna. In posledica je bila, da včeraj zvečer ni dobila običajne injekcije. Davi je Huida zaspala, o naročilu doktorja Janneya ni imela niti pojma in tako gospa Doornova tudi davi ni dobila injekcije. Povrh se je pa pri zajutruku še preobjedla. To je rodilo zlo. Kolikšna sladkorja in njeni krvi je kmalu presežala insulin in tako je moralo nezogibno nastopiti comatično stanje. In da bo nesreča popolna, jo je prišlo baš na kraju hodnika. Tako je bilo.

— Žalostno, — je zašepetal Ellery. — Mislim, da so bili vsi njeni sorodniki o tem obveščeni. Lahko si mislim, koliko se jih zbere tu.

— Da, toda ne v operacijski dvorani, tja jih ne pustimo, — je dejal Minchen. — Čakati bodo morali v čakalnici. Rodbina nima dostopa v operacijsko dvorano. Kaj tega nisi vedel? Ali bi si ne hotel malo ogledati bolnice? Rad bi ti pokazal naš zavod. Mirno lahko rečem, da je pri nas vse vzorno urejeno.

— Dobro, pa pojdiva, John.

Iz Minchenove pisarne sta odšla po severnem hodniku, po katerem sta bila prišla. Minchen mu je pokazal vrata amfiteatralne galerije, odkoder bosta pozneje gledala operacijo, pokazal mu je pa tudi vrata čakalnice. — Nekateri

člani Doornove rodbine bodo najbrž že tu, — je menil Minchen. — Saj jih ne moremo pustiti, da bi hodili okrog... Dve manjši operacijski dvorani na zapadnem hodniku, — je dejal, ko sta zavila za vogal. — Vedno imamo polne roke dela. Moj kirurški štab je eden največjih na vsej vzhodni strani mesta... Onstran hodnika, tu na levo je glavna operacijska dvorana — pravimo ji amfiteater — z dvema posebnima

prilegajočima sobama, predsobo in dvorano za narkotiziranje. Kakor vidiš, vodijo v predsobo vrata s tega hodnika, namreč z zapadnega hodnika, za vogalom na južnem hodniku je pa drugi vhod v dvorano za anestezijsko... Amfiteater je določen za velike operacije. Rabimo ga tudi za predavanja z demonstracijami za medicince in strežnice. Zgoraj imamo pa še druge operacijske dvorane.

vzročilo strahovito paniko in da ogenj lahko pogasi cirkuško osobe samo. Ker si komisar tega ni dal dopovedati, ga je Stosch zgrabil in potisnil v prazno tigrovo kletko. Potem je odvezal slone in jih odgnal h gorečemu šotoru, kjer so mu pomagali pogasiti požar. Sloni so šotor podrl in potepali. Razen davčnih oblasti je imel Stosch hudega sovražnika v svojem konkurentu Gleichu. Umrl je star 61 let v Južni Ameriki, kamor se je bil zatekel, ker v Nemčiji in Evropi sploh ni mogel več vzdrževati svojega podjetja, ki je imelo zaposlenih nad 800 ljudi.

Letalska nesreča

V petek jutraj sta se dvignili s provizoričnega letališča pri Žilini na Češkoslovaškem dve vojaški letali tretjega letalskega polka iz Pištana. Vreme je bilo slabo, rosilo je in nad letališčem je ležala gosta megla. Kmalu po startu sta dobili obe letali z letališča povelje, naj takoj pristane, kjer se bo pač dalo, kajti megla je hitro padala. Eno letalo je srečno priletelo do bližnjega kraja Rajce, kjer se je brez najmanjših nezgod spustilo na močvirje. Pilot je obvestil svojega tovariša v drugem letalu po radiu, da se je srečno spustil na tla in da naj mu sledi.

Drugo letalo je potrdilo prejem brozjavke, pa je zašlo v gosto meglo nad gozdom in strmoglavilo na tla. Pilot Karel Stranecky in opazovalec kapitan Bohumil Hlavenka sta obležala mrtva. Letalo se je med drevjem popolnoma razbilo.

Tragedija mladih zaljublencev

V četrtek so našli v gozdu blizu Rakovnika na Češkoslovaškem truplo mladega dekleta, ki je imelo več ran na telesu in globoko rano na vratu. Truplo je bilo pokrito z moško suknjo. Oblasti so kmalu dognale, da gre za 17-letno Vlasto Marincovo iz Krupe, ki so jo še v ponedeljek videli s 23letnim Františkom Volmutom iz Prage. Njeno truplo je bilo pokrito z Volmutovo suknjo. Kmalu je preiskava dognala, da gre za umor. Volmut je v ponedeljek izjavil svojo ljubico v gozd, kjer jo je zabol, po zločinu je pa skočil pod vlak in obležal na tiru mrtve. Ponoči so našli njegovo truplo, njegovo žrtev so pa našli šele v četrtek gobarji.

Zanimivo je tudi, da je bil dekličin oče pred desetimi leti zavrato umorjen v gozdu, ko je nesel denar za izplačilo med rudarjem, zaposlenim v njegovem rudniku. Tani roparski umor še zdaj ni pojasnjen. Lani, ko so aretirali topolo vlomikev in tatov, ki so umorili orožniškega stražmojstra Reindla, je bila preiskava obnovljena, pa je zopet ostala brez uspeha.

Slikar kot moderen Robinson

Japonski slikar Suzuki se je hotel skriti ljudem na pust otoček, pa so ga kmalu našli

Yuji Suzuki je bil pred leti znan slikar. Po svojem očetu je bil podedoval manjše premoženje in porabil ga je za potovanje po svetu, da bi se seznanil s tujimi kraji in ljudmi. Suzuki je prepotoval Indijo, Avstralijo, Mongolijo in mnogo drugih dežel. In kmalu se je prikazala v njegovi duši zanimiva slika. Čim bolj je spoznaval svet, tem večje je bilo njegovo sovraštvo do velikih mest in velemestnega življenja. Ko je zadel leta 1923. Japonsko strahoten potres, ki je do tal porušil več mest, je obrnil Suzuki civilizacijski hrbet in se zatekel v samoto. Na svojem potovanju je odkril majhen, neobljuden otoček v korejskih vodah, Jinsenbai po imenu. In na tem otočku se je ustavil, da bi postal moderen Robinson.

Toda časi ko so lahko živeli na svetu Robinsoni, so že davno minili. Zdaj se človek ne more nikjer tako skriti, da bi ga ljudje ne nadlegovali. In tudi Suzuki se ni mogel odkrižati ljudi. Kmalu se je pojavil na otočku koreanski trgovec in začel dokazovati modernemu Robinsonu ustmeno in pismeno, da je otoček njegov. Zahteval je, naj mu plačuje 300 jen letne najemnine, drugače se pa mora preseliti kam drugam. Zagrozil mu je, da bo poklical na pomoč oblasti, če mu takoj ne plača najemnine. Modernemu Robinsonu ni preostajalo drugega, nego najemnino za otoček plačati.

S tem je bilo pa mahoma konec njegove robinzonjade, kajti Suzuki je moral za najemnino zaslužiti. Uredil si je na otočku farmo, rediti je začel perutnino, najprej je zgradil blok hišic, pozneje je pa nastala čez otok cela ulica. Ribe, sadje in sočivje mu meso že toliko, da živi v izobilju. Idila je pa trajala samo tako dolgo, dokler ni zvedel za njo tisk. Komaj je prišla v tisk prva vest v Robinsonu na otočku Jinsenbai, že so prispeli radovedni izletniki in na otočku je kmalu mrgolelo ljudi kakor

drugod na svetu.

Suzuki se je spočetka jezil, pozneje je pa naval izletnikov izrazil, kar bi pravemu Robinsonu nikoli ne prišlo na misel. Začel je pobirati od radovednežev visoko vstopnino in kmalu mu je nesla 1200 jen letno. Odkar pobira vstopnino 20 jen od vsakega radovedneža, se je pa njih število znatno skršilo. Moderni Robinson je torej končal praktično, kajti zdaj na svetu drugače ne gre.

Lastnik cirkusa Sarrasani umrl

Iz Rio de Janeira poročajo, da je umrl tam lastnik znamenitega cirkusa Sarrasani Hans Stosch. To je bilo eno najbolj znanih cirkuških podjetij na svetu, eden prvih cirkusov, ki so imeli v Evropi po ameriškem vzorcu ogromne šotore z manežami in priključenim zverinjakom. Hans Stosch sam je bil krotilec divjih zverj z velikimi in bogatimi izkušnjami. Z levi, tigri in hijenami je imel pa manj preglavic, kakor z davčnimi uradi, ki so zlasti v njegovi domovini Saški obremenjevali njegovo podjetje s takimi visokimi davčnimi bremenmi, da jih ni zmagoval. Nekoč je malo manjkalo, da mu miso vse živali poginile v Dresdenu od žee, ker je bila občina zaprla vodovod in ni hotela dobavljati cirkusu vode, dokler ne bi bili plačani zaostali davki. Samo energičen nastop prijateljev živali je preprečil takrat katastrofo velikega zverinjaka.

Leto dni prej je uničil požar v Antverpnu cirkusu Sarrasani vse šotore. To pa ni bil edini požar, ki je zadel ta cirkus. Pred leti je nastal požar v enem izmed stranskih prostorov, ko je bil cirkus poln občinstva. Prisotni policijski komisar je zahteval, naj ravnateljstvo obvesti občinstvo o nevarnosti. Zaman mu je Stosch pojasnjeval, da bo to po-

MALI OGLASI

V vseh malih oglasih velja beseda 50 para, davek Din 2.— Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.— Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu, lahko tudi v zamkah. — Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo

SLUŽBE

TKALSKI MOJSTER
mlajša samostojna moč, dobi v mali tkalnici stalno službo. — Naslov v upravi »Sl. Narod«. 2893

PRODAJ

PUMPARCE
modne plače, najboljši nakup. A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 14. 671

pecilni prašek in vanilinski sladkor izdeluje tovarna »Pekate«

NEPREMIČNOSTI

TRGOVINA
špecerijska in delikatesna v centru Ljubljane — se radi držišinskih razmer takoj odda. — Ponudbe na upravo »Sl. Narod« pod »Dobro vpeljana«. 2902

RAZNO

VEČ ABONENTOV
sprejem na dobro domačo hrano à Din 8.— dnevno pri operi. — Naslov v upravi »Sl. Narod«. 2902

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da nas je za vedno zapustil naš iskreno ljubljani sin, stric in bratranec, gospod

Slavko Kranjc
cand. jur.

dne 24. septembra ob 3. zjutraj, pripravljen s tolažili sv. vere za pot v večnost.
K večnemu počitku ga sprejemo v četrtek, dne 27. t. m. ob 3. uri popoldne izpred hiše žalosti, Gosposvetska cesta št. 10, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sočutja in molitev za pokojnikovo dušo.

V Ljubljani, dne 24. septembra 1934.

Globoko žalujoča mati MIMI CESAR, vdova KRANJC in oči J. JULI CESAR, major v pok., ter vse ostalo sorodstvo.

ELISE za volane v različnih gubah.
SPECIELNI ENTEL oblek, volan, šalov L. t. d.
AZURIRANJE, entel vložkov in čipk.
PREDTISKANJE, VEZENJE MONOGRAMOV, zaves, perila.

Hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj

Ali imate
lepe bele zobe?

Če ne morete na to vprašanje priti z veseljem, potem Vam svetujemo poskus s Chlorodontom.

Chlorodont je zobna pasta z veliko čistilno močjo, ne da se leži pri tem dragocene zobne sklenine. S Chlorodontom negovani zobje boljše izgledajo in imajo lepši sijaj.

Da dosežete popoln učinek dnevne nege zob in ust, je potrebna Chlorodont ustna voda, katere ne vpliva samo blazilno na okusne žilce, temveč tudi osvaja in čisti usta kakor kopal tob. Ista je močno koncentrirana ter varna pri uporabi.

Zobna pasta: tuba Din. 8.— in Din. 13.—
Ustna voda: steklenica Din. 16.— in Din. 20.—

Chlorodont

zobna pasta ustna voda

Tudi Vi lahko imate polt ki očara

Nova skrivnost pudra daje moderen „mat odraz“

Vse elegantne Francozinje imajo danes polt s tako zvanim „mat odrazom“. To pomeni, da so iznale, kako se doseže popolna „mat“ koža, ki ostane ves dan brez bleśka.

Bistvo te skrivnosti je v novem načinu proizvodnje, patentiranega za puder Tokalon, pri katerem je smetanova pena zmešana z najfinjšim pudrom in trikrat presejana skozi svilen sito. Zaradi tega se puder Tokalon drži petkrat dalje nego navadni pudri. Na nosu ali na licu ni niti sledu bleśka in to celo po večernem plesanju v razgretih prostorih in po izprehodu v vetru in dežju.

Smetanova pena prepreči, da bi puder Tokalon sušil naravno mast kože, kakor napravijo to navadni pudri, zaradi česar postane potem koža raskava in suha.

Če želite imeti čudovito čarobno polt, kateri se ne more upreti noben moški, potem si nabavite še danes škaflico pudra Tokalon. Prepričajte se sami, kako temeljito se on razlikuje od navadnih pudrov, ker je smetanova pena izključno skrivnost Tokalona.

Oglasi v „Slovenskem Narodu“
imajo velik uspeh!